

کتابخانه افروز

ما در مدرسه‌ی افروز اعتقاد داریم که فرهنگ، مشارکت اجتماعی، مسئولیت‌های فردی و مدنی پیوندی گستاخانه با آموزش دارند. به باور ما کلاس درس فقط فضایی برای کسب دانش نیست؛ این هدف با پرورش مهارت‌های اجتماعی و کسب دانش هم تنبیده و تفکیکناپذیرند. موضوع کلاس درس هرچه باشد - ریاضی یا علوم اجتماعی - امکانی است برای تمرین مهارت‌های اجتماعی با دانشآموزان و به عقیده‌ی ما ارتقای این مهارت‌ها اگر مهم‌تر از افزایش علم و دانش کودکان و نوجوانان نباشد، از آن کم‌اهمیت‌تر نیست. به همین منظور قصد داریم با برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌هایی در مدرسه‌ی افروز، بازی‌ها و فعالیت‌هایی عملی برای کودکان و نوجوانان معرفی کنیم، درباره‌ی مهارت‌ها و روش‌های تسهیلگری این مفاهیم در کلاس درس به بحث و گفت و گو پردازیم، و راهکاری‌ی عملی برای پیاده‌سازی این مفاهیم در کلاس درس را با هم تجربه کنیم.

مدرسه‌ی افروز دو اصل «آموزش مشارکتی» و «کاربردی بودن مطالب» را سرلوحه‌ی فعالیت‌های خود قرار داده و دوره‌های آموزشی را به گونه‌ای تدوین کرده است که همگام با معرفی هر مفهوم نظری، نحوه‌ی انتقال آن به دانشآموزان هم به بحث و گفت و گو گذاشته می‌شود. امیدواریم با تمرکز بر مهارت تسهیلگری، و هم‌فکری و گفت و گو درباره‌ی آن بتوانیم راهکارها و شیوه‌هایی جدید و کاربردی و خلاق پیدا کنیم تا از این طریق تمرین مهارت‌های اجتماعی و بالا بردن میزان مشارکت دانشآموزان در کلاس درس محقق شود. ما در مدرسه‌ی افروز بر این باوریم که می‌توان با چشم‌انداز «جامعه‌ی فردا را با هم بسازیم» از فرصت‌های موجود در کلاس درس بهره جست و برای تبدیل دانشآموزان به شهروندانی آگاه و مؤثر کوشید.

(در صورت استفاده از منابع افروز، لطفاً ذکر منبع را فراموش نکنید. متشرکریم)

یادگیری مشارکتی... مداخله فعال در کلاس درس [۱]

این برگه‌ی راهنمای برای کمک به والدین و معلمانی تهیه شده است که فرزندان یا دانشآموزان آن‌ها دچار مشکلات رفتاری یا احساسی هستند، تا بتوانند بهترین فرصت‌های آموزشی ممکن را برای آن‌ها فراهم کنند. کارن اسمیت، از محققان و آموزشگران مؤسسه اتحاد محلی، وابسته به دانشکده‌ی علوم تربیتی دانشگاه مینه‌سوتا نویسنده این مجموعه است.

ترجمه: گروه آموزش مدرسه افروز

یادگیری مشارکتی مستلزم همکاری گروهی دانشآموزان با یکدیگر است. این روش از چند جهت برای دانش آموزان مفید است. نیرو و حمایت مثبتی برای یادگرفتن مهارت‌ها و مطالب درسی میان همسالان ایجاد می‌کند، مهارت‌های لازم برای کار در گروه‌های کوچک و همچنین مهارت‌های میان‌فردي را پرورش می‌دهد، مسئولیت پذیری و پاسخ‌گویی فردی را تشویق می‌کند و بستر لازم برای یادگیری و تمرین مهارت‌های اجتماعی را فراهم می‌کند.

توانایی انجام فعالیت مشارکتی، مهارتی بسیار مهم است که معمولاً در فرآیند آموزش رسمی نادیده گرفته می‌شود. این مقاله به شرح خلاصه‌ی مؤلفه‌های اساسی یادگیری مشارکتی می‌پردازد و راهکارهایی درباره‌ی نحوه‌ی مطرح کردن فعالیت‌های مبتنی بر این نوع یادگیری در کلاس درس ارائه می‌دهد.

چرا یادگیری مشارکتی مهم است؟

روش‌های مرسوم یادگیری در مدرسه، اغلب بسیار منفعلانه است. از دانشآموزان انتظار می‌رود که سر جای‌شان بنشینند، گوش کنند، یاد بگیرند و به خاطر بسپارند. اما یادگیری مشارکتی با خلق فضایی که در آن آموزش و یادگیری میان خود بچه‌ها اتفاق می‌افتد، آن‌ها را به طور فعال در فرآیند یادگیری مشارکت می‌دهد؛ به‌طوری که همه‌ی اعضا برای مشارکت در رسیدن گروه به اهداف تعیین‌شده، تحت فشار مثبت قرار می‌گیرند. به علاوه در این روش قرار است همه‌ی اعضا به اهداف معین برسند و برای تحقق این هدف از همه‌ی دانشآموزان حمایت می‌شود.

تجربه‌ی یادگیری مشارکتی در یک نظام آموزشی که معمولاً فردگرایی و تک روی را ترویج می‌کند، این درک را به وجود می‌آورد که برای رسیدن به موفقیت باید با دیگران در ارتباط بود و به آن‌ها اعتماد کرد. این احساس وابستگی متقابل برای عملکرد موفق و رضایت‌بخش در جهان آدم‌بزرگ‌ها حیاتی است.

و در نهایت؛ یکی از با ارزش‌ترین کارکردهای یادگیری مشارکتی آموزش مهارت‌های میان‌فردي و اجتماعی است. گروه‌های مشارکتی، به ویژه در کار با دانشآموزانی که مشکلات رفتاری دارند، فضایی امن و صمیمی به وجود می‌آورد که در آن، دیگر اعضای گروه مهارت‌های اجتماعی را شکل می‌دهند. در واقع یک گروه مشارکتی جایی است که دانشآموزان می‌توانند در آن مهارت‌های جدید را تمرین کنند.

چه مهارت‌هایی برای موفقیت یادگیری مشارکتی لازم است؟

ایجاد «احساس وابستگی متقابل مثبت» برای موفقیت یادگیری مشارکتی لازم است. وابستگی متقابل مثبت یعنی احساس اینکه مشارکت و همیاری هریک از اعضای گروه، با ارزش است و دستیابی به هدف گروه، بدون مشارکت هر کدام از اعضا اگر غیرممکن نباشد، بسیار سخت است.

جانسون و جانسون (۱۹۹۱) مهارت‌هایی را که باید در گروه‌های مشارکتی به دانش‌آموزان آموخت و فرصت تمرین آن‌ها را برای دانش‌آموزان فراهم کرد، به این ترتیب فهرست می‌کنند.

هدف‌گذاری: اولین قدم برای خلق فضای وابستگی متقابل مثبت، تعیین اهداف مشترکی است که دستیابی به آن‌ها تنها در صورت مشارکت همه‌ی اعضا ممکن می‌شود. هدف باید طوری طراحی شود که تمام اعضای گروه در قبال یادگیری مطالب و یادگیری دیگر اعضا احساس مسئولیت کنند.

مهارت‌های رهبری: سه مهارت کلی برای رهبری و پیشبرد یادگیری مشارکتی لازم است؛

۱- جهتدهی که مهارت‌هایی چون توانایی بازنگری در دستورالعمل‌ها، هشدار درباره محدودیت‌های زمانی، و پیشنهاد راهکارهایی برای پیشبرد مؤثر وظایف را شامل می‌شود.

۲- خلاصه کردن به معنی مرور موضوعاتی که در گروه خوانده شده یا درباره آن‌ها بحث شده است؛ با کمترین نیاز برای مراجعه به یادداشت‌ها^۱ این مرور با صدای بلند انجام می‌شود، به نحوی که همه اعضای گروه در جریان قرار بگیرند.

۳- خلق گزینه‌های پاسخ به مسأله؛ به این معنا که گزینه‌های متعددی ارائه دهد که گروه بتواند از بین آن‌ها بهترین را انتخاب کند.

مهارت‌های مشارکتی و میان‌فردی: آگاهی از مهارت‌های اجتماعی و میان‌فردی و تسلط بر به کارگیری آن‌ها در دانش‌آموزان متفاوت است. می‌توانید در جریان انجام یک پروژه‌ی یادگیری مشارکتی از طریق مشاهده و نظارت بر کار گروه‌ها بفهمید که دانش‌آموزان در چه زمینه‌هایی کمبود دارند و کدام مهارت‌ها باید در آن‌ها تقویت شود. برای این مهارت‌ها می‌توان چهار سطح در نظر گرفت.

۱- مهارت‌های تشکیل گروه شامل توانایی گرد هم آمدن در گروه بدون سروصداهای زیاد، همراه ماندن با گروه، انجام کارها به طور سریع و بی‌وقفه، صحبت با صدای آرام، و نوبت گرفتن.

۲- مهارت‌های عملیاتی به معنای توانایی ایجاد و حفظ یک ارتباط کاری مؤثر در گروه است و این موارد را شامل می‌شود. اشتراک‌گذاری ایده‌ها و نقطه‌نظرها، درخواست از یکدیگر و از معلم برای اطلاعات بیشتر و درک استدلال‌ها، جهت‌دهی به اعضا برای مرکز ماندن روی وظایف تعیین‌شده، تشویق اعضای گروه به مشارکت، ابراز حمایت و پذیرش ایده‌ها و همیاری دیگر اعضای گروه، توضیح ایده‌های خود و بازگویی و تفسیر ایده‌های خود و دیگران.

۳- مهارت‌های روش‌مندسازی در واقع به عنوان نیروی محرک قوه‌ی استدلال عمل می‌کنند و توانایی تحلیل و استدلال را در سطوح پیشرفته توسعه می‌دهند. این مهارت‌ها چنین نمونه‌هایی را شامل می‌شود. مهارت خلاصه کردن ایده‌های پیشنهادی و مواد درسی در برابر دیگر اعضای گروه، جست‌وجو برای تأیید صحت و درستی ایده‌ها و اطلاعات، تلاش برای یافتن جزئیات از طریق تطبیق یافته‌های جدید با دانسته‌های قبلی اعضا، خلق روش‌هایی برای به خاطر سپردن اطلاعات، بررسی وضعیت درگ موضوع و یادگیری دیگر اعضای گروه از طریق درخواست از آن‌ها برای توضیح فرآیندهای استدلالی‌شان، و درخواست از دیگران برای اینکه برنامه‌ریزی‌های‌شان را برای دیگر اعضای گروه توضیح دهند.

۴- مهارت‌های برهم‌گذاری مهارت‌هایی را شامل می‌شود که برای به چالش کشیدن موضوع‌ها و نتیجه‌گیری‌ها و بازندهی‌شی آن‌ها ضروری است. بدون این مهارت‌ها، تنوع قائل شدن در تفکر درباره‌ی موضوعات و مباحث غیر ممکن است. دانش‌آموزان باید یاد بگیرند که در عین احترام به دیدگاه‌ها و ایده‌های طرف مقابل، آن‌ها را نقد کنند، بین ایده‌های اعضا گروه و استدلال‌های آن‌ها تمایز قائل شوند، از یکدیگر بخواهند که نظرات‌شان را با استدلال‌های عقلانی و منطقی توضیح دهند، ایده‌های هم‌گروهی‌های‌شان را با اضافه کردن اطلاعات بسط دهند، ایده‌های متفاوت را واحد ادغام کنند، برای هر موضوع بیش از یک جواب پیدا کنند و کار گروه را در قیاس با دستورالعمل‌ها و زمان‌بندی اولیه ارزیابی و بازبینی کنند.

دانشآموزان چگونه مهارت‌های مشارکتی را یاد می‌گیرند؟

مهارت‌های مشارکتی معمولاً در مدرسه فراگرفته نمی‌شوند. نظام آموزشی، از نخستین مراحل تعلیم و تربیت در کودکستان، به جای تأکید بر واپستگی متقابل و مشارکت، بر تکروی و رقابت مرکز است. در نتیجه نمی‌توان از دانشآموزان انتظار داشت که بلافاصله در گروه‌های یادگیری مشارکتی موفق شوند باشد اول مهارت‌های لازم را به آن‌ها آموخت.

این مهارت‌ها ابتدا از طریق توضیح رویه‌ای (روش‌مند) آموزش داده می‌شوند ابتدا هر مهارت، هدف آن، و اهمیت آن برای دانشآموزان توضیح داده می‌شود، سپس هر کدام را به طور عملی تجربه می‌کنند تا بتوانند از آن الگو بگیرند. بهتر است هم اجرای مؤثر مهارت‌ها به دانشآموزان نشان داده شود، هم اجرای غیر مؤثر آن‌ها؛ سپس درباره‌ی تفاوت‌های آن‌ها و اینکه کدام کارآمدتر است بحث و گفت‌وگو شود. بعد از آن به دانشآموزان فرصت بدھیم که نقش‌های تعیین شده را تمرین و اجرا کنند. جلسه‌های اجرای این نقش‌ها، به صورت ایجاد موقعیت‌های فرضی، باید توسط معلم و خود دانشآموزان مرور شود، بازخورد مناسب به دانشآموزان داده شود، و در آخر آن‌ها باید این شانس را داشته باشند که درباره‌ی بازخوردنی که گرفته‌اند تأمل کنند، سؤال کنند و اگر لازم است بیشتر تمرین کنند.

چه طور می‌توانم یادگیری مشارکتی را وارد درس‌هایم کنم؟

فهرست زیر مجموعه‌ای از فعالیت‌هایی است که جانسون و جانسون (۱۹۹۱) به عنوان روش‌های ساده و سریع معرفی یادگیری مشارکتی در کلاس و آغاز کار با آن پیشنهاد کرده‌اند.

معلم هم بشویم: از دانشآموزان بخواهید که به مدت سه تا پنج دقیقه یکی از موضوع‌های درسی را برای بغل دستی‌شان توضیح دهند، سه نکته مهم درس را خلاصه کنند، یک سؤال طرح کنند، یا هر کار دیگری که با موضوع درس جور در می‌آید، انجام دهند.

پازل: هر عضو گروه یک بخش از درس را می‌خواند و یاد می‌گیرد، بعد از آن باید همان بخش را به دیگر اعضای گروه آموزش دهد.

فعالیت‌های پیش و پس از تدریس: قبل از اینکه آموزش درس جدید را آغاز کنید، از دانشآموزان بخواهید در گروه‌های شان به روش بارش فکری هر چه را درباره‌ی موضوع می‌دانند، به یاد بیاورند و پیش‌بینی کنند که چه چیزهایی یاد خواهند گرفت. بعد از پایان تدریس، آن‌ها را به گروه‌های شان برگردانید تا آنچه را یاد گرفته‌اند خلاصه و بازگو کنند. همچنین از آن‌ها بخواهید درباره‌ی اینکه به یادگیری چه موضوع‌ها و مسائلی علاقه بیشتری دارند، صحبت کنند.

مرور مشق شب: از دانشآموزان هر گروه بخواهید تکلیف‌هایی را که در خانه انجام داده‌اند، با هم مقایسه کنند. آن‌ها باید درباره‌ی راه حل‌ها و جواب‌های متفاوت گفت و گو کنند، جواب‌های شان را اصلاح کنند و توضیح دهند که چرا آن را عوض کرده‌اند. سپس گروه می‌تواند همه‌ی تکلیف‌ها را تحويل دهد و یکی را به عنوان محصول نهایی مشخص کند.

بگو چه کتابی خوانده‌ای: دانشآموزان را به گروه‌های دو نفره تقسیم کنید؛ قرار است هر کدام از آن‌ها درباره‌ی کتابی که به تازگی خوانده است با طرف دیگر مصاحبه کند. پس از آن هر کدام باید گزارشی کتبی یا شفاهی درباره‌ی کتابی که دیگر عضو گروه خوانده است، ارائه دهد.

نوشته‌های هم را بخوانیم: دانشآموزان در هر گروه نوشه‌های یکدیگر درباره‌ی یک موضوع را می‌خوانند و نقد می‌کنند. اگر از بخشی از مطلب خوش‌شان آمده با ذکر دلیل می‌نویسند. می‌توانند پیشنهادهای خود برای تغییر متن را بنویسند، اشتباههای نگارشی و دستور زبانی را اصلاح کنند، و در آخر درباره‌ی هر کدام از آن‌ها با دانشآموزی که نویسنده‌ی مقاله است، حرف بزنند.

گروه‌های یادگیری مشارکتی باید چه طور تشکیل شوند؟

کار را با گروه‌های کوچک دو یا سه نفره شروع کنید. گروه‌های بزرگتر به ارتباط‌های بیشتر احتیاج دارند و اگر دانش‌آموزان مهارت‌های یادگیری مشارکتی نداشته باشند، احتمال موفقیت‌شان کاهش می‌یابد.

گروه‌ها را خودتان تشکیل دهید. مطمئن شوید که گروه‌ها از نظر توانایی و مهارت‌ها، جنسیت و قومیت متنوع باشند. قرار نیست دانش‌آموزان ممتاز عضو یک گروه و ضعیف‌ترها عضو گروه دیگری باشند. درباره‌ی عضویت دوست‌های نزدیک در یک گروه اختلاف نظر وجود دارد. خیلی از کارشناسان معتقدند اگر اجازه دهید دو دوست نزدیک با هم یک گروه تشکیل دهند، نمی‌توانند روی کار اصلی تمرکز کنند و کار را با حواس پرتنی پیش می‌برند. با این همه، پژوهش‌هایی هم هست که نشان می‌دهد گروه‌های دوستان معمولاً سازنده‌تر و خلاق‌تر هستند و به مراتب بالاتری از کارکرد شناختی می‌پردازند زیرا به خوبی هم‌دیگر را می‌شناسند و لازم نیست برای شناختن یکدیگر وقت صرف کنند. علاوه بر این در گروه‌های دوستان، تمایل بیشتری برای به چالش کشیدن ایده‌ها دیده شده است. بنابراین شاید بهتر باشد برای کارهای کوتاه‌مدت دوستان نزدیک را در یک گروه قرار دهید و برای پروژه‌های دراز مدت، گروه‌هایی از دانش‌آموزانی که خیلی صمیمی نیستند، در نظر بگیرید.

چه انتظاری از رفتار گروهی دارید؟ پاسخ این سؤال را به روشنی برای دانش‌آموزان بیان کنید. گروه‌ها را در حال کار مشاهده و ارزیابی کنید، از آن‌ها بپرسید در حال انجام چه کاری هستند؟ و وقتی برای شروع کار مشکل دارند، راهنمایی‌شان کنید. وقتی دانش‌آموزان در حال کار هستند کنارشان بنشینید و درباره‌ی فرآیند کار گروهی‌شان به آن‌ها بازخورد دهید.

یادگیری مشارکتی را در تمام برنامه‌های درسی تان **وارد کنید** از دانش‌آموزان بخواهید به صورت گروهی برای امتحان‌ها آماده شوند و درس را با هم دوره کنند، تمرین‌ها را به صورت گروهی انجام دهند و برای اینکه از درستی پاسخ‌ها مطمئن باشند، کار هم‌دیگر را مرور کنند. هر چه ارتباط و تبادل نظر بیشتری بین دانش‌آموزان در جریان باشد، مشارکت فعال بالاتر می‌رود و آن‌ها بیشتر یاد می‌گیرند.

چه طور می‌توان مشکل‌های رفتاری در گروه‌های مشارکتی را حل کرد؟

دیشان و الیری (۱۹۸۴) روش‌های مواجهه با چهار مشکل رفتاری شایع را که معمولاً بیشتر از دیگر مشکلات در گروه‌های یادگیری مشارکتی بروز می‌کنند به خصوص وقتی دانشآموزان در حال آموزش نحوه همکاری و مشارکت در گروه هستند. توضیح داده‌اند. این مشکل‌ها عبارتند از:

مشارکت‌گریزی منفعل: مشارکت‌گریزی منفعل وضعیت دانشآموزی را توصیف می‌کند که از گروه کناره می‌گیرد، به کار گروهی توجه نمی‌کند، سکوت می‌کند یا خیلی کم حرف می‌زند، وظیفه‌هایی را که در گروه به او محول شده است انجام نمی‌دهد و رفتارهایی از این دست دارد. به هنگام مشاهده این رفتارها می‌توانید روش‌های زیر را امتحان کنید.

از فعالیت‌های پازلی استفاده کنید؛ این فعالیت‌ها به گونه‌ای طراحی شده که برای تحقق اهداف گروه به اطلاعات و مشارکت همه‌ی اعضاء نیاز است. در این حالت اگر عضوی که مشارکت ندارد به طور داوطلبانه وظیفه‌هایش را انجام ندهد و اطلاعاتش را در اختیار گروه نگذارد، اعضای دیگر فعالانه از او می‌خواهند که مشارکت کند و او را وارد کار می‌کنند.

به دانشآموزی که مشارکت نمی‌کند نقشی آرام و به دور از حواشی واگذار کنید که در عین حال برای موفقیت گروه حیاتی است؛ مثلاً نقش منشی یا خواننده مطالب.

گروه‌ها را بر اساس میانگین عملکرد همه‌ی اعضاء ارزیابی کنید و به برآیندی از فعالیت همه‌ی اعضاء گروه امتیاز دهید. این کار انگیزه‌ی گروه را برای شرکت دادن عضو منفعل بالا می‌برد.

مشارکت‌گریزی فعال: در این حالت دانشآموز در گروه فعال است، حرف می‌زند و در همه‌ی کارها مشارکت دارد، مگر کار اصلی گروه؛ ممکن است گروه را ترک کند، وسط کلاس راه برود، به عمد پاسخ‌های نادرست بدهد یا از همکاری با یکی از اعضاء گروه امتناع کند. در چنین شرایطی می‌توانید از نوعی تقویت مثبت که به طور خاص مورد توجه این دانشآموز یا گروه است، استفاده کنید. این تقویت باید وابسته به موفقیت گروه باشد.

فعالیت انفرادی (مستقل): در این حالت دانشآموز به تنها و جدا از گروه کار می‌کند. در این شرایط می‌توانید موارد زیر را بیازمایید.

وسایل و ابزاری را که در گروه استفاده می‌شود، محدود کنید. مثلاً فقط «یک» مداد و «یک» برگ کاغذ، یا «یک» روزنامه، در اختیار گروه بگذارید. به این ترتیب دانشآموز به واسطه‌ی شریک شدن با دیگران به هنگام استفاده از ابزار و وسایل، مجبور می‌شود با گروه همکاری کند.

از وظیفه‌های پازلی استفاده کنید تا هر عضو به اطلاعات دیگر اعضاء نیاز داشته باشد. در نتیجه دانشآموز برای به پایان رساندن کار، مجبور است با گروه همکاری کند.

ریاست‌طلبی و کنترل‌گری: در این حالت با دانش‌آموزی مواجه می‌شوید که احساس ریاست می‌کند، اجازه نمی‌دهد بقیه اعضا کار کنند، به آن‌ها دستور می‌دهد، همه‌ی کارها را خودش انجام می‌دهد، هم‌گروهی‌هایش را مسخره می‌کند و بدون مشورت با دیگران و لحاظ کردن نظر آن‌ها تصمیم می‌گیرد. در چنین مواردی می‌توانید این راهها را آزمون کنید.

باز هم فعالیت‌های پازلی یک راه حل مناسب است تا دانش‌آموز نتواند کار را بدون کمک دیگران تمام کند. نقش هر کدام از اعضای گروه را به طور دقیق مشخص کنید تا باقی اعضا قدرت بیشتری به عنوان خواننده مطالب، منشی، یا نماینده‌ی گروه داشته باشند.

فرآیند امتیاز دهی را بر اساس فعالیت ضعیفترین عضو گروه تنظیم کنید. به این ترتیب دانش‌آموز انحصارگرا برای کمک به دیگران، همکاری با همه‌ی اعضای گروه و تلاش برای تقویت وضعیت درسی آن‌ها تحت فشار قرار می‌گیرد.

ارزیابی در فعالیت مشارکتی چگونه است؟ چه طور باید به کار گروهی نمره بدهیم؟

جانسون و جانسون (۱۹۹۱) پیشنهادهای زیر را برای نمره دادن به فعالیت‌های مبتنی بر یادگیری مشارکتی ارائه می‌دهند: (سعی شده است که این روش‌ها به صورت ترکیبی از مسئولیت‌های فردی و موفقیت گروهی ارائه شود).

۱- نمره‌ی فردی، به علاوه‌ی امتیاز اضافه بر اساس اینکه همه‌ی اعضای گروه به معیار از پیش تعیین شده رسیده باشند: در این روش پس از پایان کار گروهی، هر دانش‌آموز کار فردی خودش را به پایان می‌رساند (این کار ممکن است یک امتحان، نوشتمنی یک مقاله، یک پروژه هنری، یا هر تکلیف دیگری باشد) و براساس این کار فردی نمره می‌گیرد. علاوه بر این؛ اگر همه‌ی اعضای گروه به معیار و استانداردی که از پیش برای ارزیابی موفقیت تعیین شده بود رسیده باشند، امتیاز اضافه به هر کدام از اعضا تعلق می‌گیرد.

۲- نمره‌ی فردی، به علاوه‌ی امتیاز اضافه بر اساس پایین‌ترین نمره‌ی گروه: در این روش پس از پایان کار گروهی، هر دانش‌آموز کار فردی خودش را به پایان می‌رساند. نمره‌ی پایانی هر دانش‌آموز جمع نمره‌اش در کار فردی با امتیاز اضافه‌ای براساس پایین‌ترین نمره‌ی اعضای گروه است.

۳- نمره‌ی فردی به اضافه میانگین نمرات اعضای گروه: در این روش پس از پایان کار گروهی، هر دانش‌آموز کار فردی خودش را به پایان می‌رساند و براساس آن نمره می‌گیرد. سپس این نمره با میانگین نمره‌های همه‌ی اعضای گروه جمع می‌شود.

۴- نمره‌ی فردی، به علاوه‌ی امتیاز اضافه بر اساس پیشرفت گروهی: در این روش پس از پایان کار گروهی، هر دانشآموز کار فردی خودش را به پایان می‌رساند و براساس آن نمره می‌گیرد. پس از آن اگر میانگین نمره‌های گروه نسبت به کار قبلی پیشرفت کرده باشد، امتیازی به نمره‌ی فردی اعضا اضافه می‌شود. (برای استفاده از این روش باید گروه‌بندی‌ها را ثابت نگه دارید).

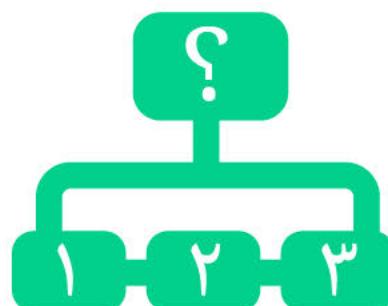
۵- جمع نمرات فردی: در این روش پس از پایان کار گروهی، هر دانشآموز کار فردی خودش را به پایان می‌رساند و براساس آن نمره می‌گیرد. نمره‌ی پایانی هر عضو جمع نمرات همه‌ی اعضا در کار فردی است.

۶- میانگین نمرات فردی: در این روش پس از پایان کار گروهی، هر دانشآموز کار فردی خودش را به پایان می‌رساند و براساس آن نمره می‌گیرد. نمره‌ی پایانی هر دانشآموز میانگین نمرات همه‌ی اعضا گروه در کار فردی است.

۷- نمره‌ی گروهی بر اساس یک محصول واحد: اعضا گروه با هم روی یک محصول کار می‌کنند و نمره‌ی هر کدام همان نمره‌ای است که به کار گروهی تعلق گرفته است.

۸- انتخاب برگه‌ی یک عضو به طور تصادفی: در این روش پس از پایان کار گروهی، هر دانشآموز کار فردی خودش را به پایان می‌رساند و براساس آن نمره می‌گیرد. سپس معلم برگه‌ی یکی از اعضا را به طور تصادفی انتخاب می‌کند. نمره‌ی این برگه به عنوان نمره‌ی همه‌ی اعضا گروه ثبت می‌شود.

۹- پایین‌ترین نمره‌ی گروه: در این روش پس از پایان کار گروهی، هر دانشآموز کار فردی خودش را به پایان می‌رساند و براساس آن نمره می‌گیرد. قرار بر این است که پایین‌ترین نمره‌ی گروه برای همه‌ی اعضا گروه ثبت شود. این روش به طور محسوسی عملکرد دانشآموزان ضعیف را بهبود می‌بخشد زیرا همه‌ی اعضا گروه با انگیزه‌ی قوی به آن‌ها کمک می‌کنند تا بهتر یاد بگیرند.

منابع به کار رفته در این مقاله

راهنمای یادگیری مشارکتی. نویسنده: د.دیشان و پ.اولیری، ۱۹۸۴
مشارکت در کلاس درس. نویسنده: د.دبليو.جانسون و آر.تی.جانسون، ۱۹۹۱

[۱] - مقاله به زبان انگلیسی در این صفحه در دسترس است.

<http://www.cehd.umn.edu/ceed/publications/tipsheets/preschoolbehavior/coop.pdf>

سؤال؟؟

با مدرسه افروز تماس بگیرید
info@afroozschool.org